

ADR ve zdravotnických zařízeních

Možná vás v souvislosti s názvem tohoto článku napadne, co má společného zdravotnické zařízení (nemocnice či poliklinika) s evropskou dohodou o silniční přepravě nebezpečných věcí (dále jen ADR)? Z následujících řádků zjistíte, že mnoho.

Na zdravotnická zařízení a některé jejich činnosti se vztahuje definice účastníků přepravy ADR:

- **balič** – tato činnost souvisí se shromažďováním odpadů do nádob (pytle, sudy, kontejnery atd);
- **nakládce** – pokud odpady při předá-

no dodržovat. Pokud tomu tak není, uplatňují se vůči nim nemalé sankce (od 50 000 Kč do 1 000 000 Kč).

Některé společné povinnosti všech účastníků přepravy ADR

Účastníci přepravy nebezpečných věcí mají za povinnost:

- **Poskytnout školení osob ostatních dle 1.3 ADR** všem zaměstnancům, kteří se podílejí na úkonech spojených s přepravou nebezpečných věcí, jako je: balení, nakládka, vykládka, manipu-

Medicinální plyny

Chemikálie do laboratoří

- **příjemce** – příjemce uvedený v přepravní smlouvě. Pokud je přeprava prováděna bez přepravní smlouvy, podnik, který přebírá nebezpečné věci po příjezdu, se považuje za příjemce;

Jaké nebezpečné věci jsou ve zdravotnických zařízeních přijímány? Například medicínální plyny, technické plyny, chemikálie do laboratoří, čističů a dezinfekčních prostředků.

- **odesílatel** – „podnik, který odesílá nebezpečné věci buď pro sebe, nebo pro třetí stranu. Pokud je přeprava prováděna na základě přepravní smlouvy, odesílatel je odesílatel uvedený v této smlouvě;

Jaké nebezpečné věci jsou ze zdravotnických zařízení odesílány? Například odpady, prázdné nádoby od nebezpečných věcí (tlakové nádoby od plynů, prázdné obaly od chemikálií z laboratoří, zbytky chemikálií sléváných do nádob určených k likvidaci)

vání pověřené osobě (dle zákona o odpadech) nakládáte na vozidlo;

- **vykládce** – pokud snímáte nebezpečné věci z vozidla dopravce svými zaměstnanci při příjmu.

Účastníci přepravy nebezpečných věcí mají dohodou ADR a taktéž zákonem o silniční dopravě 111/2003 jasně specifikované povinnosti, které je nut-

Prázdné nádoby od kyseliny sírové

lace, vystavování přepravních dokladů dopravcům při odesílání, evidence dokladů spojená s příjmem a skladováním nebezpečných věcí.

- **Ustanovit bezpečnostního poradce** pro přepravu nebezpečných věcí.

Každý podnik, jehož činnosti zahrnují silniční **přepravu nebezpečných věcí** nebo s touto přepravou souvisejí operace **balení, nakládky, plnění nebo vykládky nebezpečných věcí**, musí jmenovat jednoho nebo více bezpečnostních poradců (dále nazývaných „poradci“ pro přepravu nebezpečných věcí) od-

povědných za pomoc při zabránění rizikům při těchto činnostech s ohledem na osoby, majetek a životní prostředí.

Bezpečnostní poradce je osoba, která absolvovala odborné školení zakončené zkouškou schválenou příslušným státním orgánem (**Ministerstvem dopravy ČR**) a je držitelem osvědčení/certifikátu vydaným Ministerstvem dopravy ČR na základě úspěšně provedené zkoušky před komisí Ministerstva dopravy.

Bezpečnostním poradcem může být vyškolený zaměstnanec společnosti nebo externí bezpečnostní poradce sjednaný smluvně.

Poradce má mnoho povinností - školí zaměstnance, provádí pravidelné audity, vyhotovuje manuály, bezpečnostní plány a roční zprávy (pro kontrolní orgány).

Některé vybrané povinnosti odesílatelů ADR

3) Povinnosti odesílatelů vyjmenované v ADR souvisí ve zdravotnických zařízeních při odesílání odpadů úzce s odpadovým zákonem. **ADR odesílatelům ukládá** nebezpečné věci klasifikovat (zatřídit) dle ADR, zabalit do vhodných obalů (certifikovaných dle ADR), obaly označit (bezpečnostními značkami, nápisy atd.), vystavit dopravci průvodní doklady se zápisem ADR, provádět vizuální kontroly vozidel dopravců před nakládkou (označení vozidel, výbava).

Souvislost vybraných povinností odesílatelů ADR se zákonem o odpadech

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech § 13 Balení a označování nebezpečných odpadů

Správně označený obal s odpadem dle ADR

1.	Název odpadu (podle Katalogu odpadů): Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce
2.	Kód odpadu (podle Katalogu odpadů): 180103
3.	Kód podle ADR . UN 3291 ODPAD KLINICKÝ NESPECIFIKOVANÝ, J.N. (obvazy, vata, buničina, jehly, stříkačky)
<i>Klasifikovat odpad dle ADR dokáže jen zkušený poradce ADR</i>	

(1) Balení nebezpečných odpadů se řídí přiměřeně zvláštními právními předpisy.¹⁹⁾

(2) Původce a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečnými odpady, jsou povinni zajistit, aby nebezpečné odpady byly označeny následujícím způsobem:

a) odpady s nebezpečnou vlastností uvedenou v příloze č. 2 k tomuto zákonu pod označením kódem H1, H2, H3, H6, H8, H9 a H14 grafickým symbolem podle zvláštního právního předpisu,¹⁹⁾

b) nebezpečné odpady jiné než uvedené pod písmenem a) nápisem "nebezpečný odpad".

19).

Evropská dohoda o mezinárodní silniční dopravě nebezpečných věcí - **ADR § 24 Povinnosti při přepravě odpadů**

(1) Právnícké osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání **zúčastněné na přepravě odpadů** jsou povinny

a) zabezpečit přepravu odpadů v souladu s požadavky stanovenými ve zvláštních právních předpisech³⁰⁾,

30) Například **zákon č. 111/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů**, Evropská dohoda o mezinárodní silniční dopravě nebezpečných věcí - **ADR**

Vyháška 383/2001 Ministerstva životního prostředí o podrobnostech nakládání s odpady ve znění pozdějších předpisů

§ 5 Shromažďování odpadů

(2) Shromažďovací prostředky odpadů musí splňovat základní technické požadavky:

(d) v případě, že shromažďovací prostředky slouží i jako přepravní obaly, musí splňovat požadavky zvláštních předpisů upravujících přepravu nebezpečných věcí a zboží.²⁾

2) Například **zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě**, ve znění pozdějších předpisů, Evropská dohoda o mezinárodní silniční dopravě nebezpečných věcí - **ADR**

Příloha č. 3 vyhlášky 383/2001 Sb., Obsah identifikačního listu nebezpečného odpadu

1. Název odpadu (podle Katalogu odpadů):
2. Kód odpadu (podle Katalogu odpadů):
3. **Kód podle ADR**²⁾ nebo COTIF¹⁾:

Příloha č. 26 vyhlášky 383/2001 Sb., Způsob vyplňování evidenčního listu uvedeného v příloze č.26

Bod 5. Připojené doklady – pokyny pro případ nehody

– další doklady, vyplývající ze zvláštních právních předpisů (**ADR, RID zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě**, ve znění pozdějších předpisů) pro jednotlivé druhy přepravy

Závěrem bych si dovolila (s ohledem na své praktické zkušenosti z této problematiky) v několika bodech doporučit, jak by měla zdravotnická zařízení postupovat při přepravách nebezpečných věcí:

1) Neopomíjejte povinnost jmenovat bezpečnostního poradce. Vzhledem k výši sankcí se v tomto případě nevyplácí šetřit.

2) Zvolte si zkušeného bezpečnostního poradce z renomované firmy, neboť oblast ADR ve zdravotnických zařízeních je velmi složitá. Zvláště problematika odpadů, laboratorních chemikálií vyžaduje dlouhodobější zkušenosti s problematikou ADR.

3) Bezpečnostnímu poradci bezpochyby prospějí znalosti z oblasti chemie (chemické vzdělání), neboť problematika ADR úzce souvisí i s další legislativou například s chemickým a odpadovým zákonem. Takovýto poradce nastaví činnosti spojené s přepravami ADR v neoptimálnější formě a s co nejnižší ekonomickou náročností.

4) Provádějte zákonem stanovená školení zaměstnanců.

5) Poradce, který má vysokoškolské chemické vzdělání je současně takzvanou osobou odborně způsobilou a může proškolit vaše zaměstnance i v oblasti zacházení s nebezpečnými chemickými látkami a přípravy (NCHLAP), jak vyžaduje chemický zákon, zákoník práce a zákon o veřejném zdraví. ■

Bohumila Egertová,
DEKRA Automobil

Foto: autor